

Prebuď sa, prečo spíš, ó, Pane? Precitni, nezavrhni naveky! Povstaň nám na pomoc, vykúp nás pre svoju milosť!

Žalm 44,24. 26

Po Deviatniku
7.2.2021
ev. cirk. zbor Rankovce

Drahí bratia a sestry! Začíname druhý mesiac nového roku. Nedeľa Po Deviatniku nás viac približuje k času pôstu a Veľkej noci. Svojím posolstvom nám hovorí o dare Božieho Slova. A Božie Slovo nás dnes povedie k rozmyšľaniu o solidarite, o prijímaní ľudí bez predsudkov. Téma, ktorej sa možno tak veľa nevenujeme, ale pritom je tak dôležitá práve v dnešnej dobe. Prajem vám požehnaný čas pri našich rodinných pobožnostiach. Spoločne vstúpme do príbehu Rúť, Noémi a Boáza. Stretne sa s nimi v ich osobných príbehoch, budeme svedkami ich životných rozhodnutí, ktoré často išli proti zaužívaným konvenciám. Ale práve na ich príbehu uvidíme, že život bez predsudkov prináša požehnanie im samotným i ľuďom okolo nich. K tomu dnes budeme pozvaní práve darom Božieho Slova. Počúvajte srdcom a nechajte sa v našich rozhodnutiach viesť mocou Ducha Svätého.

Prajeme vám milosť a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista.

So smútkom v srdci sme sa v sobotu 30.1.2021 rozlúčili v Rankovciach so sestrou Alžbetou Haškovou, ktorá zomrela vo veku 90 rokov. Milosť Božia nech spočíva nad pozostalou rodinou. Pri tejto pohrebnej počestnosti dcéra Jolana Petrová s rodinou priniesla milodar 500,-€ na potreby cirkevného zboru a smútoční hostia namiesto kvetov a vencov venujú na potreby cirkevného zboru milodar vo výške 200,-€.

Pri 1. výročí smrti mamy, babky a prababky Alžbety Gdovinovej, pri spomienke na ňu i na drahého otca Andreja Gdovina, ktorý odišiel na večnosť pred 17 rokmi, prinášajú dcéry s rodinami milodar na potreby cirkevného zboru vo výške 300,-€ a pri tej istej príležitosti bohužnáma sestra zo Sečoviec milodar 100,-€.

Všetkým ochotným darcom prajeme Božie požehnanie a ďakujeme.

Ak chcete prispieť, svoj milodar môžete poslať na účet cirkevného zboru. IBAN: SK43 0900 0000 0001 0925 5082, do správy pre prijímateľa napíšte: Milodar. Alebo svoj milodar odovzdajte vašim kurátorom.

**„Každý (nech dá), ako si umienil v srdci, nie z neochoty alebo z prinútenia;
lebo ochotného darcu miluje Boh.“ 2K 9,7**

Modlime sa spolu:

Veľký Bože, ďakujeme za cesty, ktorými nás vodiš. Aj keď nie vždy rozumieme Tvojim cestám, vieme, že Ty si naším dobrým Pastierom. Často sme vystavení mnohým pokušeniam, ťažkostiam a protivenstvám a sami nevieme s tým všetkým bojovať. Preto sa kladieme do Tvojho milostivého vedenia a ochrany. Zachovaj nás od zlého a konaj cez nás dobré dielo v tomto svete. Amen.

Nech sa páči,

tu sú piesne na nedeľu:

391, 549, 550, 569, 226

biblické texty (kontinuálne):

Zachariáš 4,8-14

Zjavenie Jánovo 13, 1-9

evanjelium: **Ján 7,40-52**

Modlime sa:

- modlime sa za pozostalých i spomínajúcich, aby ich srdcia boli naplnené pokojom a nádejou vzkriesenia a večnosti *Pane a večný Bože, ďakujeme Ti, že našich drahých a blízkych smieme vypravádzať z tejto časnosti v nádeji večnosti a vzkriesenia. V Tebe máme istotu, že aj my máme pripravené miesto v nebeskom domove. Prosíme o pozostalých, aby plní tejto nádeje ešte viac Ti dôverovali, spoliehali sa na Teba, nechali sa Tebou viesť. A nám všetkým, ktorí Ťa vyznávame ako Boha v Trojici jediného, stvor čisté srdce a ducha pevného obnov v našom vnútri .Amen.*

Iné námety na modlitby:

- za naše rodiny, aby v nich prebýval Pán Ježiš so svojím pokojom
- za náš cirkevný zbor, aby aj v tomto čase sociálneho odlúčenia rástol na Božiu chválu a milosť Božia prebývala medzi nami
- za stále ťažkú situáciu v našej krajine, i v celom svete
- za všetkých tých, ktorí stoja na akýchkoľvek postoch v boji proti vírusu
- za múdrosť a porozumenie nás všetkých, ktorí sme už unavení z celej situácie

Opäť vám ponúkame svoj čas, ak vás treba vypočuť, povzbudiť, modliť sa za vás. Rodinné pobožnosti nájdete aj v online verzii na stránke cirkevného zboru.

Vaši farárovci

Tel. čísla: 0918 828 307 – Ľ. Beňo; 0918 828 309 – M. Beňová; mail: ecav@rankovce.sk, prípadne cez sociálne siete.

**A tak, moji milovaní bratia, buďte pevní, neochvejní, čoraz horlivejší v Pánovom diele,
veď viete, že vaša námaha nie je daromná v Pánovi.**

1. Korintským 15,58

Solidarita (nie) je pre každého

Rút 4,13-17: „Potom si Bóaz vzal Rút a stala sa jeho ženou. Keď vošiel k nej, Hospodin dal jej počat' a porodila syna. Vtedy ženy povedali Noémi: Nech je požehnaný Hospodin, ktorý ti dnes neodoprel odkupujúceho príbuzného a nech sa jeho meno oslavuje v Izraeli. On ti bude osviežovať dušu a zaopatrí ťa v starobe. Ved' ho porodila tvoja nevesta, ktorá ťa miluje a ktorá je lepšia k tebe, ako sedem synov. Potom Noémi vzala chlapca, položila si ho do náručia a bola mu pestúnkou. Susedy mu dali meno a povedali: Noémi sa narodil syn. A dali mu meno Obéd. On je otec Dávidovho otca Izaja.“

Po Deviatniku
7.2.2021
ecav.rankovce.sk

Centrom dnešného príbehu je Rút – moábska vdova, ktorá prichádza so svojou svokrou Noémi do Betlehema.

Joanne Riversová vo svojej knihe Rút píše príbeh týchto dvoch žien. Žien, ktoré najprv vnútorne spustli, stali sa trpkými, naplnenými žiaľom a potom sa stali bezdomovkyňami. Toto bol ich začiatok v Betleheme. Nemali vôbec nič. Dokonca v očiach obyvateľov Betlehema mali na sebe obe biľag, vypálenú jazvu pohanstva – Rút ako Moábčanka a Noémi ako jej svokra, ktorá si ju dovolila priviesť medzi pravoverných.

Veľakrát čítame tento príbeh, poznáme ho a vidí sa nám taký lyrický a poetický. Ved' napokon všetko dobre dopadlo, no nie? No vôbec to tak jednoduché nebolo. **Strata manželov, vzťah pravovernej Izraelitky s pohankou, chudoba – to všetko poznačilo príchod Rút a Noémi do Betlehema.** Nikto ich tam nečakal, nikto im nič neponúkol a väčšina ľudí na nich zazerala.

No tento príbeh prináša aj iný uhol pohľadu:

Otvára pred nami nádhernú panorámu nesebeckosti, solidarity, prijatia, akceptovania....

Rút je nádherným obrazom mladej vdovy - ženy, ktorá príliš skoro prišla o lásku a oporu svojho života. No odmietla zatrpknúť, odmietla spretrhať putá s jeho rodinou. Vzдалa sa svojho pohodlia, možnosti vrátiť sa domov a nanovo sa vydať. **Jej život je plný nesebeckosti, darovania sa, lásky.** Toto všetko sa odráža v okamihu jej najradikálnejšieho rozhodnutia – opustila známe prostredie a odchádza so svojou svokrou do jej domoviny. A to aj napriek tomu, že cesta bola náročná, Noémi stará a prijatie v Betleheme veľmi neisté. A potom, že vzťahy neviest so svokrami sú zlé.

A čo **Noémi**? Možno pre nás nie je až takou výraznou osobnosťou. Skôr ju možno vnímame ako poslušnú manželku a ticho trúchliacu vdovu. No **jej srdce vždy bilo pre Hospodina.** Len preto bola ochotná poslúchnuť a odísť s manželom do pohanskej krajiny. Len preto dokázala ustáť závažnú bolesť zo straty manželky i oboch synov. Len vďaka tomu, dokázala svojou vierou oslovit' svoju nevestu a ukázať jej tak živého, jediného Boha Izraela. Aj Noémi je **vzácnym príkladom nesebeckosti a solidarity s inými** – najprv, keď ide do cudzej krajiny proti svojmu presvedčeniu, ale s odvahou stáť po boku svojho manžela; potom keď sa snažila presvedčiť svoje nevesty, aby sa vrátili domov. Prosila ich, aby s ňou nešli do Betlehema, vrátili sa ku svojim matkám a nanovo sa vydali a mali svoju rodinu. A potom, keď vedome prevzala zodpovednosť za svoju novú dcéru Rút. A rozhodla sa jej zabezpečiť budúcnosť tak, ako to kedysi plánovala svojimi synmi.

A napokon do celého tohto príbehu vstupuje **Bóaz.** Ak by som ho mala definovať podľa toho, ako ho poznám zo slova Biblie, potom by som povedala, že to **bol výnimočný muž.** Už jeho správanie k sluhom bolo výnimočné – zdravil sa s nimi, rozprával sa s nimi, jedol s nimi a tiež chodil nielen dozerať, ale aj pracovať s nimi, najmä v dobe žatvy a mlátenia obilia. Čítame, že vtedy dokonca aj spával s nimi na poli. Wow. To je viac ako neobvyklé správanie pána ku svojim sluhom. A ak k tomu pridáme jeho úprimnú vieru – potom sa

Bóaz pre mňa osobne stal **vzácnym príkladom solidarity, rešpektu k inému človeku, láskavosti, dobroty, odvahy vzoprieť sa zaužívaným spoločenským konvenciám.**

Tri nádherné ľudské osobnosti, ktoré sa vzdali zaužívaného spôsobu života, tradícií, predsudkov. Pretože práve tie nám bránia prejavovať solidaritu iným ľuďom. Príbeh Rút, Noémi a Bóaza nám môže posloužiť vzácnym príkladom ako motivácia k tomu, aby sme našli odvahu zmeniť svoje správanie, ktoré je tak často zamerané na moje „JA“.

Žiaľ, **dodnes sú mnohí ľudia obeťami predsudkov z najrozličnejších príčin.** Najčastejšie je to rasa a náboženstvo, ale potom tiež príslušnosť k nejakej spoločenskej skupine. **Dôsledkom predsudkov potom nastáva marginalizácia spoločnosti a postupné odsúvanie jednotlivcov, alebo skupín ľudí na okraj spoločnosti.** Napríklad predsudky voči rómskej komunite, ktoré sťažujú, alebo priam znemožňujú zohnať zamestnanie; neprijatie cudzincov do miestnych komunít; život v chudobe z dôvodu nedostatku zdrojov, ktoré vyplývajú z neochoty pomôcť kvôli predsudkom.

To všetko hrozilo Rút, keď prišla do Betlehema. Prišla zo znepriateleného Moábu, kde uctievali hneď niekoľko bohov, najmä hlavného „Kémoša“. To sa absolútne rozchádzalo s vierou Izraela. Dalo sa čakať, že Betlehemčania zareagujú na ňu veľmi negatívne a neprijmú ju. No práve kniha Rút je svedectvom o tom, že nič také sa medzi ľuďmi nemusí diať. Samozrejme, že príchod pohanky, najprv vzbudzuje pochybnosti, neistotu, zvedavosť...no napriek tomu nič z toho neprepukne v otvorené nepriateľstvo. A keď Bóaz dovoľuje Rút zbierať klasy na svojom poli, a neskôr sa s ňou aj ožení a ona mu porodí syna, už nie je žiadna pochybnosť o tom, že Izraelci Rút prijali.

Dovolili jej, aby sa im predstavila, otvorila, ukázala im, kým je a oni ju prijali aj s jej moábskym pôvodom. Prijali jej individualitu, jedinečnosť i inakosť.

Príbeh Rút nám ukazuje, že predsudkov sa môžeme zbaviť. A to v otvorenosti, v prijatí a v odvahe dať tomu inému priestor slobody, v ktorom sa bude realizovať. To, že Rút dostala túto možnosť, prinieslo Izraelcom vzácne poznanie – a to, že aj cudzinka, pôvodom pohanka, môže naplno uveriť v jediného Boha. Že tejto viere rozumie a žije ju celým svojím životom. A vôbec nemusí vykazovať vlastnosti a splniť predpísané tradície, ktoré očakávame. Tento príbeh tiež ukazuje, že prijatie a solidarita a ochota pomôcť dokážu zmierniť, dokonca úplne odstrániť dôsledky chudoby, hladu a konflikty, ktoré kvôli tomu vznikajú. A napokon, vďaka nesebeckosti, prijatiu, a tiež dôvere v Božiu moc a Jeho konanie sa mohla obnoviť línia Elímelecha, ktorá cez Bóaza viedla až ku kráľovi Dávidovi a od neho až k nášmu Spasiteľovi. A to všetko jednoducho znamená, že **aj malá zmena v našom postoji môže viesť k niečomu krásnemu, k harmonickejšej atmosfére v spoločnosti, k veľkému požehnaniu. O tom hovoril ap. Pavel, keď povedal, že v Kristu nie je ani muž, ani žena, ani otrok, ani slobodný, ani Grék a ani Žid, ale všetci sme jedno.**

Nechajme sa dnes inšpirovať týmto nádherným príbehom Rút, Noémi a Bóaza a staňme sa aj my ľuďmi plnými Božej lásky voči iným. Amen.

Poznámky k textu:

Kto to boli Moábci? Boli to potomkovia Moába, syna Lóta a jednej z jeho dcér. Teda potomkovia incestu. Vzťahy medzi Moábom a Izraelom vždy odrážali tento hriech a Izraelci sa na Moábcov pozerali tak povediac „zvrchu“. Jednoducho neboli ich „krvná skupina“.

NÁZOV KNIHY - Kniha je pomenovaná po jednej z hlavných postáv, Rút, pramatke Dávida a Ježiša.

Táto kniha je súčasťou tretieho oddielu hebrejského kánonu s názvom „Spisy“.

Je tiež súčasťou špeciálnej skupiny piatich malých kníh s názvom Megilloth alebo „Päť roliek“. Každá z týchto piatich malých kníh: Ruth, Ester, Kazateľ, Pieseň piesní a Žalospěvy, sa číta v iný sviatok. Ruth sa číta o Letniciach alebo počas Sviatku týždňov.

ŽÁNER - Táto kniha je jednoznačne historickým naratívom rozprávaným prostredníctvom dialógu. Kniha je zložená z 85 veršov; z tohto počtu je 50 dialógov.

SYMBOLICKÝ VÝZNAM MIEN POSTÁV (v SZ sa nikde inde nenachádzajú)

1. Machlón = slabosť alebo choroba
2. Kiljón = zlyhanie alebo plytvanie
3. Orpa = tuhé hrdlo
4. Noémi = príjemnosť alebo sladkosť
5. Mara = horkosť
6. Rút = podobný koreň ako priateľstvo, žena plná priateľstva

AUTORSTVO - rovnako ako mnoho ďalších kníh zo Starej zmluvy je anonymné. Talmud hovorí, že autorom knihy Rút je Samuel, ktorý okrem kníh Samuelových napísal aj knihu Sudcov a Rút.

DÁTUM - Udalosti z príbehu sa odohrávajú v čase Sudcov, ako uvádza Rút 1: 1, príbeh sa pravdepodobne odohral v rokoch 1350 – 1200 pr.n.l. To je pravdepodobne dôvod, prečo LXX (Septuaginta – grécky preklad Starej zmluvy) umiestňuje knihu po Sudcoch. Musel k nemu dôjsť v období mieru medzi Izraelom a Moábcami.

HISTORICKÉ ZARÁMOVANIE PRÍBEHU – jediným možným uchopiteľným historicky overeným faktom ostáva verš 4,7-8, kde na potvrdenie prísahy a zmluvy sa ako právny znak používala obuv. Bol to tiež právny znak prevodu dedičských práv. Podobný zvyk je zdokumentovaný aj na tabuľkách z Nuzzi. Ide o akkadské tabuľky klínového písma z obdobia 2000 pr.n.l., teda z tzv. patriarchálneho obdobi (Abrahám, Izák, Jákob)

ZÁKLADNÝ KONTEXT KNIHY – 1. rodina Noémi uteká pred Božím súdom nad Izraelom, presťahuje sa do Moábu, kde zomierajú všetci muži rodiny (Rut 1,1-5); 2. Noémi sa vracia do Betlehema so svojou moábskou nevestou Rút (Rut 1,6-22); 3. Rút aj Noémi sa stretávajú s odmietnutím, ale aj prijatím, Rút zbiera klasy na Boázovom poli (Rut 2,1-23); 4. Noémi preberá iniciatívu a stará sa o budúcnosť svojej nevesty (Rut 3,1-18); 5. Boáz preberá iniciatívu a stáva sa „go’elom“ – záchrancom Noémi a Rút (Rut 4,1-22).

HLAVNÉ PRAVDY – 1. Hospodina môžu spoznať aj pohania a uveriť v Neho – Boží univerzalizmus; 2. Ľudskosť a solidarita pomáhajú prekonávať rozdiely; 3. Rodová línia kráľa Dávida a Mesiaša zahŕňa aj pohanky